

[Nordqvist.]

naturligvis kan forhandle om en tidsplan, når denne bliver aktuel. Jeg tænker specielt på dette, at når man søger tilladelse i dag, er det ofte således, at udnyttelsen først sker 6-8-10 år fremme i tiden. Så er der jo ikke megen fornøjelse ved at få en tilladelse, der løber fra i dag og 10 år frem.

Ministeren siger videre, som det fremgår af et af de skriftlige svar, at en given tilladelse ikke vilkårligt vil blive nægtet fornyet ved tilladelsesperiodens udløb, men at dette kun vil blive tilfældet, såfremt det i løbet af tilladelsesperioden måtte have vist sig, at overordnede samfundsmæssige hensyn motiverer, at tilladelsen ikke fornys.

På denne baggrund og på baggrund af, at lovforslagets primære hensigt er at strække landets ressourcer og ikke senere erhvervets udøvere, samt endelig på baggrund af, at vi får det særlige folketingsudvalg, som ministeren foreslår i ændringsforslaget til § 1, til at efterprøve lovens administration, mener jeg, at den foreslåede formulering kan accepteres. Jeg mener også, at erhvervets udøvere kan være trygge ved den form, lovforslaget nu får.

Jeg skal nævne et par andre ændringsforslag. Der er først ændringsforslaget til § 5, stk. 4. Ved første behandling udtrykte jeg lidt bekymring for, om ministeren havde fundet den rigtige formulering for de tilfælde, hvor en lodsejer mener, han har krav på erstatning. Jeg er derfor tilfreds med, at ministeren har ændret formuleringen, således at det mere tydeligt fremgår, at det er det offentlige, der skal tage stilling til, om der i det givne tilfælde skal ydes erstatning. Samtidig har vi under udvalgsbehandlingen fået bekræftet, at der kan forekomme tilfælde, hvor det offentlige må betale erstatning.

Vi har i udvalget drøftet spørgsmålet om ekspropriation. I dag er der for mit vedkommende kun grund til at understrege, at jeg er enig i det notat, vi har fået, og ministerens opfattelse af, at der i øjeblikket ikke er grund til nogen generelle indgreb om ekspropriation for dem, der graver grus eller ler. Men engang ud i fremtiden kan der muligvis være behov for konkrete ekspropriationer. Jeg er enig i ministerens konklusion i dag.

Vi har diskuteret tvangsbødesystemet, hvad ministeren ikke var meget for at komme ind på, og det er jeg sådan set heller

ikke. For mig er det afgørende, at man kan stoppe en ulovlig virksomhed, som skal stoppes. Vi forstår på ministerens bemærkninger, at det kan man få politiet til, og hvis det er rigtigt, er jeg tilfreds.

Jeg kan med tilfredshed notere, at vi under udvalgsbehandlingen har fået fastslået, at de afgørelser, som træffes af amtsrådet og af ministeren, kan indbringes for domstolene. Jeg er ikke helt enig i den formulering, svaret i øvrigt har fået, men vil blot understrege, at det jo er afgørelser af overordentlig indgribende betydning, og derfor synes jeg, det er rart, at vi også fra ministeren har fået tilkendegivet, at det er en selvfølge, at lovens administration kan indankes for domstolene.

Så har vi diskuteret en afgift til naturfonden. Det siger ministeren nej til, og deri kan jeg følge ham, så meget mere som vi har fået oplyst under udvalgsbehandlingen, at de, der graver ler, visse steder betaler en afgift til det offentlige på 62 øre pr. m³ i form af grundskatter.

Der er et andet problem i denne relation, og det er de stakkels kommuner, som er så uheldige at have disse grusgrave, som ikke altid lægger skattepenge i kommunen, men til gengæld fører til, at kommunens veje ødelægges og køres sønder og sammen. Jeg kan i øjeblikket ikke skitsere nogen løsning på dette problem, men da ministeren også under sit domæne har vejene, er det jo muligt, at han i nær fremtid kan få en genial tanke.

Må jeg sige til sidst, om udnyttelseslovforslaget, at jeg tror, resultatet af dette udvalgsarbejde bliver en lov, der vil give en administrativ lettelse, når ministeren nu, som han skal i henhold til loven, har fastsat de nærmere regler. Jeg mener endvidere, at loven kan tilgodese de angivne formål, og jeg tror også, at den i praksis vil kunne administreres i fuld forståelse med de berørte erhverv, som ligesom alle andre må tåle de bånd, som samfundsudviklingen nødvendiggør. Resultatet er for mig endnu et eksempel på, at det samarbejdende folkestyre kan fungere også ved indgribende lovforslag. Alle kan være glade, og det radikale venstre anbefaler.

Ministeren for offentlige arbejder (*Kampmann*): Jeg skal også udtrykke min tilfreds-